

การประเมินโครงการ

รศ.ดร.สมคิด พรมจ้อย

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มสธ.

ขอบข่ายการบรรยาย

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินแผนงานและโครงการ
  2. รูปแบบ/แบบจำลองการประเมินและกรณีตัวอย่างงานประเมิน
  3. การออกแบบการประเมิน
  4. การสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในงานประเมิน
  5. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลในงานประเมิน
  6. เทคนิคการเขียนรายงานและนำเสนอผลการประเมิน
  7. ฝึกปฏิบัติการวางแผนการประเมินโครงการ
1. ความรู้พื้นฐานการประเมินโครงการ
  2. ตัวอย่างงานประเมิน
    1. การประเมินโครงการฝึกอบรม ...
    2. การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) 3 ระยะ (2527 - 2533, 2534 - 2539 และ 2540 - 2544)
    3. การติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร/โรงงาน
    4. การประเมินโครงการพัฒนาระบบดูแลผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง
    5. การประเมินโครงการธนาคารขยะ
    6. การประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนโรงเรียนสามศรีวิทยาลัย
    7. การประเมินโครงการประชุมทางวิชาการเปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม (2551)
    8. การประเมินแผนการเรียนรู้สู่สุขภาวะของ สสส. (2551)
    9. ประเมินโครงการรณรงค์ให้ กทม.เป็นมหานครแห่งการอ่าน (2556-2557)

3. กระบวนการบริหารงาน/โครงการ

- การวางแผน(Planning)
- นำไปปฏิบัติ(Implementation)
- กำกับ ติดตามและประเมิน (Monitoring & Evaluation)

4. ประเภทของการประเมิน

+ ประเมินก่อน

- . ความจำเป็น
- . ความเป็นไปได้
- . ตัวโครงการ

+ ประเมินขณะดำเนินงาน

- . ขั้นตอน/แผนการดำเนินงาน
- . ความก้าวหน้า : สภาพทั่วไป
- . ปัญหา-อุปสรรค

+ ประเมินหลัง

- . บรรลุตามวัตถุประสงค์
- . ผลกระทบ

5. เป้าหรือสิ่งที่มุ่งประเมิน

1. ประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ
2. ประเมินหลักสูตรและการสอน
3. ประเมินสื่อ/อุปกรณ์/ชิ้นงาน/สิ่งประดิษฐ์
4. ประเมินองค์กร/หน่วยงาน
5. ประเมินบุคลากร
6. ประเมินชุมชน สังคม ฯลฯ

6. การประเมินในกระบวนการบริหารงานเชิงระบบ ประกอบด้วย

- ประเมินสภาพปัจจุบัน / ปัญหา / ความต้องการจำเป็น

- ค้นหา หรือ พัฒนาทางเลือกใหม่ ๆ
- วางแผน / โครงการประเมินความเป็นไปได้
- ดำเนินการตามแผน/ประเมินความก้าวหน้า
- ประเมินผลการดำเนินงานประเมินสรุปผล

7. ขั้นตอนการประเมิน

1. ประเมินอะไร : วิเคราะห์สิ่งที่มุ่งประเมิน
2. ทำไมจึงต้องประเมิน
3. ประเมินอะไร : วัตถุประสงค์ของการประเมิน
4. กำหนดขอบเขตของการประเมิน
5. ศึกษาแนวคิด / ตัวอย่างงานประเมิน/รูปแบบการประเมิน
6. ประเมินอย่างไร : ออกแบบการประเมิน
  - + แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูลหลัก
  - + ตัวชี้วัด / ประเด็นที่ศึกษา
  - + เครื่องมือ
  - + การวิเคราะห์ข้อมูล
  - + เกณฑ์ในการประเมิน
7. พัฒนา / เครื่องมือ
8. เก็บรวบรวมข้อมูล
9. วิเคราะห์ข้อมูล
10. สรุปผล & เขียนรายงานประเมิน

8. ทำไมจึงต้องประเมิน

- ความเป็นมาของโครงการ
- สภาพปัญหาของโครงการ
- สาเหตุของการประเมินโครงการ
  - ประเมินแล้วได้ประโยชน์อะไรบ้าง

9. การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน

1. ความเป็นมาของโครงการ
2. ลักษณะโครงการ(ประจำ/พิเศษ)
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ (ชัดเจน)
4. การบริหารโครงการ
5. ทรัพยากรของโครงการ
6. ขั้นตอนในการดำเนินงาน
7. เริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด
8. เกณฑ์ในการตัดสินความสำเร็จของโครงการ
9. ความเหมาะสม - ความเป็นไปได้ของโครงการ

10. ส่วนประกอบของโครงการ

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. เป้าหมาย
5. วิธีดำเนินการ
  - + ขั้นเตรียมการ
  - + ขั้นตอนดำเนินการ
  - + ขั้นสรุป ติดตามและประเมิน
6. ระยะเวลาในการดำเนินงาน
7. งบประมาณ
8. ผู้รับผิดชอบโครงการ
9. ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ
10. การติดตามและประเมิน
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

+ ผลทางตรง

+ ผลทางอ้อม ผลกระทบ

11. วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงาน
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ
3. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ
  - ความพึงพอใจ
  - ความรู้ความเข้าใจ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ & เทคโนโลยี (พสวท.) วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการ พสวท.
2. เพื่อประเมินการดำเนินงานโครงการ พสวท.
  - การบริหารโครงการ
  - กระบวนการเรียนการสอน
  - การจัดโปรแกรมเสริม / กิจกรรมพิเศษ
3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานโครงการ พสวท. ระยะที่ 2

12. ประเมินอย่างไร: รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมิน คือ... กรอบความคิดในการประเมินโดยทั่วไป *MODELS* จะบอกสาระที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) ควรประเมินอะไรบ้าง (WHAT) และ 2) ควรประเมินอย่างไร (HOW)

13. รูปแบบการประเมิน

1. Tyler Model
2. CIPP Model - CIPIEST
3. รูปแบบประเมินของ KIRK PATTRICK
4. การประเมินแบบสมดุล (BSC)

5. รูปแบบการประเมินของโพรวัด

6. การประเมินเชิงระบบ

14. Tyler Model ปี 1943

ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการโดยยึดวัตถุประสงค์ประสงค์ของโครงการเป็นหลัก

1. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2. PRETEST V.S. POSTEST

O1 ปฏิบัติการโครงการ O2

15. ไทเลอร์ใหม่ ปี 1986

1. การประเมินวัตถุประสงค์

2. การประเมินแผนการเรียนรู้

3. การประเมินเพื่อชี้แนะแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม

4. การประเมินการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ

5. การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

6. การติดตามและการประเมินผลกระทบ

16. CIPP Model

1. เป็น DYNAMIC MODEL

2. ใช้ควบคู่ไปกับกระบวนการบริหารเชิงระบบ

3. “ประเมินเพื่อช่วยในการตัดสินใจแต่ละขั้นตอนของการทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ”

“การประเมินคือ การรวบรวมข้อมูล และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ”

รูปแบบการประเมิน CIPP ปี 1986 ประกอบด้วย

1. ประเมินสถานะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation)

2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

4. ประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

รูปแบบการประเมิน CIPP - CIPIEST ใหม่ ปี 2007

1. Context (บริบท)
2. Input (ปัจจัยเบื้องต้น)
3. Process (กระบวนการ)
4. Impact (ผลกระทบ)
5. Effectiveness (ประสิทธิผล)
6. Sustainability (ความยั่งยืน)
7. Transportability (การถ่ายทอด/การเผยแพร่)

17. รูปแบบการประเมินของโพรวัด 1972

“ในการประเมินงาน/โครงการใด ๆ ให้เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติกับมาตรฐานที่ควรจะเป็น ”

ปัจจัยเบื้องต้น (Input)

กระบวนการ (Process)

ผลผลิต (Product)

ผลลัพธ์ /ผลกระทบ

The DISCREPANCY MODEL
โดย PROVUS, 1972

“ ในการประเมินงาน/โครงการใด ๆ ให้
เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติกับมาตรฐานที่ควร
จะเป็น ”

ปัจจัยเบื้องต้น (Input)
กระบวนการ (Process)
ผลผลิต (Product)
ผลลัพธ์ / ผลกระทบ

S - STANDARD
P - PERFORMANCE

18. รูปแบบประเมินของKIRK PATTRICK: ประเมินการฝึกอบรม 4 ด้าน คือ

1. ประเมินปฏิกิริยา (REACTION)
2. ประเมินผลการเรียนรู้ (LEARNING)
3. ประเมินพฤติกรรม (BEHAVIOR)
4. ประเมินผลต่อหน่วยงาน (RESULTS)

19. รูปแบบการประเมินเชิงระบบ

- ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input)
- ประเมินกระบวนการ (Process)
- ประเมินผลผลิต (Output)
- ประเมินผลกระทบ (Impact)

20. ประเด็นที่ควรประเมินโครงการฝึกอบรม

1. สิ่งอำนวยความสะดวก
2. วิทยากร
4. หลักสูตร
3. ผู้เข้ารับการอบรม
4. หลักสูตร
5. ความรู้และทักษะ
6. บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
7. การนำความรู้ไปใช้

21. เครื่องมือในการประเมิน/วิจัย

แบบสอบถาม   แบบทดสอบ

แบบสัมภาษณ์   แบบสังเกต

แบบบันทึกรายการ   แบบสำรวจ

22. ตัวอย่างแบบสอบถาม แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการอบรม

ข้อความ					
	5	4	3	2	1
1. บรรยากาศของการอบรม					
2. ความรู้ของวิทยากร					
3. เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น					
4. การนำเสนอเนื้อหาของวิทยากร					
5. การมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม					
6. เอกสารประกอบการอบรม					
7. ระยะเวลาการอบรมเหมาะสม					
8. ท่านได้รับความรู้ตามที่คาดหวัง					
9. นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้					
10. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ					

23. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือประเมิน

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดสิ่งที่ต้องการวัด
3. นิยามสิ่งที่ต้องการวัด
4. สร้างข้อคำถาม (ร่างแบบทดสอบ/แบบสอบถาม/ฯลฯ)
5. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
6. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
7. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์

24. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมจากเอกสาร
- การสอบถาม
- การทดสอบ
- การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
- การสัมภาษณ์
- การสำรวจ
- การนับ/วัด

25. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย S.D. และการทดสอบค่าที (t-test)
- ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

เปรียบเทียบข้อมูลจริงกับเกณฑ์ประเมิน

26. เกณฑ์การประเมิน

- ใครเป็นผู้กำหนดเกณฑ์
- เกณฑ์เป็นอย่างไร
  - + ชัดเจน/วัดได้
  - + ยอมรับ
  - + ครอบคลุม

. มีเกณฑ์อะไรบ้าง ?

- ความงอกงาม
- ความสมบูรณ์
- ความสัมพันธ์